

nement, som det ganske vist forbavtede mig i høj Grad at møde: ja, men senere ændrede Tyskerne deres Opfattelse og fik den Opfattelse, at denne Mineudlægning i Virkeligheden ikke var til Fordel for dem. Hvad beviser det? I det Øjeblik den skete den efter tysk Anmodning og i Tyskland Interesse. Og det, som er det afgørende, det, det kommer an paa, er Forholdene paa Handlingens Tidspunkt og ikke den senere Opfattelse fra tysk Side.

Nu ved jeg, at det ærede Medlem plejer at sige, at Regeringens Handling her maa være dækket af Hensynet til Landet. Det er noget saadant, som det ærede Medlem søger at faa frem; i hvert Fald kan hans Udtalelser forstaas paa den Maade. Hertil vil jeg sige, at vi drager intet nyt frem her, for alt det, som her er fremdraget, kan man læse sig til i trykte tyske Kilder. Naar man fra mange Sider har faaet det Indtryk, at vor Politik i de Dage havde en vis Hædning mod tysk Side, saa er det meget forklarligt, naar man ser, hvorledes de tyske Ønsker blev efterkommet fra dansk Side: man ønskede i Tyskland, at vi intet foretog os, før Tyskland mobiliserede. Saa foretog vi intet. Da vi endelig foretog noget, holdt vi Tyskland underrettet om hver eneste Indkaldelse, som skete her. Da Tyskerne spurgte, om vi vilde spærre, saa spærrede vi, og senere saa vi det, som er en offentlig Hemmelighed, at den tyske Gesandt havde sin daglige Gang i det danske Udenrigsministerium, var en hyppigere Gæst der end nogen af de andre Gesandter. Og til sidst saa vi Spionabwehrabteilung opstaa her i Landet. Man havde skaffet sig en Lov, i hvis Motiver det stod, at Formaålet med den var at forhindre, at der her i Landet skete noget, der kunde genere de fremmede Magter. Hvad gjorde man saa fra radikal Side? Man gav den tyske Regering et Tilsagn om, at man ikke vilde anvende denne Lov overfor tyske Kontraspiøner, og uagtet det, der tillodes, i høj Grad kunde genere de andre Magter, gav man ikke nogen Meddelelse til Ententen om den Forstaaelse, man her havde gjort officiel, om den Fortolkning, man her havde anlagt overfor Loven. Naar man saa spørger: hvorfor skete det ikke, saa svares der altid: nej, for de spurgte ikke. Det er dog et ganske besynderligt Ræsonnement dette, at jo mere paagaende en Magt er overfor en, des mere skal man rette sig efter den. Men det er i Virkeligheden det Ræsonnement, som er lagt til Grund for det hele.

Naar man spørger om Fremtiden, om hvad der kan læres for Fremtiden af dette, synes jeg, at det, som er det betænkeligste

ved hele denne Situation, er, at man har villet hævde, at Minespærringen af 5. August 1914 var en neutral Handling; for nu foreligger der netop en Situation, hvor Østersømagterne kan være i allerhøjeste Grad interesseret i at faa spærret Indgangen til Østersøen, og nu vil de, hvis man fra dansk Side fastholder den Opfattelse, at dette var ligelig Neutralitet, kunne kræve af os, at vi skal gentage denne ligelige Neutralitetshandling. Et saadant Krav tror jeg, man vil have ondt ved at afvise, men det vil interessere mig at høre det ærede Medlem Hr. P. Munchs Udvikling om dette Punkt.

Med Hensyn til vort Forhold til Folkernes Forbund har det ærede Medlem henvist til et Forbehold, som er taget i sin Tid, et Forbehold, hvorefter Danmark har sagt, at det mener ikke, det kan paatage sig nogen som helst Forpligtelser til at deltage i krigerske Foretagender. Deroverfor vil jeg gerne slaa fast, at et saadant Forbehold betyder ikke noget som helst overfor vor juridiske Forpligtelse, og derfor taler det ærede Medlem ogsaa meget forsigtigt om vor moralske Forpligtelse. Det er muligt, at Moralen er i Orden paa det Punkt, men jeg tror ærligt talt ikke, det har saa megen Interesse. Jeg tror mere, det kommer an paa, hvad vi er forpligtede til efter Folkeforbundspagten.

Det ærede Medlem har savnet en Udtalelse fra vor Side om vor Opfattelse af Konventionerne af 1907. Den findes i vor Indstilling, og jeg har ikke anset det for min Opgave at gentage hele vor Indstilling her fra Talerstolen, men jeg skal ganske kort sige — jeg tror i øvrigt, jeg har sagt det tidligere —, at vi har den Opfattelse, at vi har en international Forpligtelse til at hævde vor Neutralitet, ogsaa med Vaabenmagt. Derimod savner jeg en Udtalelse fra det ærede Medlems Side om, hvorledes han forliger sin Opfattelse om en manglende Forpligtelse paa dette Punkt med Aalandskonventionen, som klart forudsætter, at Finland har en Pligt til at tilbagekaste en Angriber.

Under Forhandlingerne har det Spørgsmaal været fremdraget, om ikke Tysklands militære Forhold havde Interesse for denne Debat. Det tror jeg ikke de har, for saa vidt som det, der er det afgørende, det, der skal udrages af hele det detaillerede Materiale, kun er dette, at der er en stærk Uro i Europa, og dette benægtes ikke fra nogen Side. Og med Hensyn til en Koncentration af dansk Militærmagt overfor et truende Angreb fra den ene eller den anden Side